

PSORIASISLIITTO
PSORIASISFÖRBUNDET

PSORIASISYHDISTYS TOIMII -KÄSIKIRJA

Vinkejä paikallisyhdistysten toimintaan

Tervetuloa mukaan yhdistystoiminnan pariin!

Kädessäsi on yhdistyskäsikirja, jonka olemme liitossa tehneet avuksi Sinulle ja kaikille psoriasisyhdistyksissä toimiville, sekä luottamushenkilöille että vapaaehtoistoimijoille. Se sisältää perustiedot yhdistyksessä toimimisesta sekä materiaalipaketin. Mikäli tarvitset kirjasta tietoa vain jostain Sinulle tärkeästä asiasta, voit sisällysluettelon avulla suunnistaa kätevästi tarvitsemäsi tiedon äärelle.

Yhdistyskäsikirjan avulla haluamme Psoriasisliitossa tukea psoriasisyhdistysten luottamushenkilöiden ja vapaaehtoistoimijoiden arvokasta toimintaa. Toivon, että yhdistyskäsikirja on Sinulle tärkeä tietolähde ja vapauttaa voimavaroja tärkeimpään tehtävääsi – psoriasista sairastavien tarpeiden kuulemiseen ja tukemiseen.

Asiat eivät tule yleensä kerralla valmiiksi. Siksi toivommekin, että saisimme käsikirjan käyttäjiltä palautetta siihen. Näin voimme kehittää sitä parhaiten.

Mikäli yhdistyskäsikirja herättää kysymyksiä, järjestösuunnittelijamme auttavat Sinua mielellään. Voit tarpeen mukaan olla yhteydessä myös liiton muihin työntekijöihin. Kysy rohkeasti!

Hyviä lukuhetkiä!

Sonja Bäckman

Toiminnanjohtaja

Sisällysluettelo

Psoriasisyhdistys toimii	1
Psoriasisyhdistys toimii.....	6
Vapaaehtoinen vai luottamushenkilö.....	6
Psoriasisyhdistys	6
Psoriasisliitto.....	6
Psoriasisyhdistyksen säännöt	6
Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi.....	7
Psoriasisyhdistyksen hallinto	7
Yhdistyksen kokous on tärkeä	7
Yhdistyksen hallitus ja sen tehtävät	7
Hallituksen tehtäviä ovat muun muassa:.....	7
Hallituksen kokoukset	8
Sääntömääräiset vuosikokoukset.....	8
Yhdistyksen mallisäännöt vuodelta 2015	8
Yhdistyksen perustaminen ja purkaminen.....	9
Psoriasisyhdistys yhdistysrekisterissä.....	9
Jäsenrekisteri ja tietosuoja.....	9
Jäseneksi liittyminen	10
Yhdistyksen jäsenellä on oikeus	10
Yhdistyksen jäsenellä on velvollisuus.....	10
Jäsenhankinta ja jäsenen perehdyttäminen toimintaan	11
Jäsenedut	11
Ansiomerkit.....	11
Jäsenyydestä eroaminen	11
Kokouskutsu yhdistyksen kokoukseen (vuosikokoukseen).....	12
Esityslista.....	12
Yhdistyksen toiminnan ja talouden suunnittelu	12
Toimintasuunnitelma.....	12
Toimintasuunnitelman rakenne voi olla esimerkiksi:.....	12
Talousarvio	13
Toimintakertomus (vuosikertomus)	13
Tilinpäätös	13

Yhdistyksen taloudenhoito	14
Varainhankinta ja lahjoitukset	14
Yhdistyksen asiakirjojen arkistointi.....	14
Tukea Opintokeskus Sivikseltä	14
Pieni ele.....	15
Yhdistyksen verotus.....	15
Luottamushenkilöt yhdistyksessä	16
Puheenjohtaja.....	16
Varapuheenjohtaja.....	17
Sihteeri	17
Rahastonhoitaja.....	17
Toiminnantarkastajat / tilintarkastajat	17
Tiedottaja.....	17
Vapaaehtoistoimijana yhdistyksessä.....	17
Kokemustoimija	17
Lamppuvastaava	18
Liikuntavastaava ja liikuntavertaisohjaaja.....	18
Psoriasiamies	18
Vertaisryhmän ohjaaja	18
Vertaistukihenkilö.....	18
Lasten ja nuorten toiminta	18
Yhteistyö muiden tahojen kanssa	19
Järjestöverkostot.....	19
Kunta yhteistyökumppanina	19
Eri yhteistyötahoja.....	20
Psoriasisyhdistyksillä on erilaisia yhteisiä tapahtumia:	20
Viestintä	20
Hallituksen sisäinen viestintä	20
Viestintä jäsenille ja muille psoriasista sairastaville	20
Yhdistyksen kannattaa käyttää viestinnässään mm. seuraavia kanavia:	21
Mediaviestintä.....	21
Teemapäivät.....	21
Psoriasisliitto tukee viestinnässä.....	21
Graafinen ohje viestinnässä.....	22
Psoriasisliitto yhdistyksesi tukena.....	22

Psoriasisliiton hallinto.....	22
Jäsenjärjestöavustuksella lisää toimintamahdollisuuksia	23
Liittotoimisto.....	23
Psoriasisliitto.....	23
Aluetoimistot.....	23
Kuntoutuspalvelut.....	24
Tule kurssille!.....	24
Psorilinja.....	24
Tuetut lomat.....	25

Psoriasisyhdistys toimii

Tähän oppaaseen on koottu laajalti tietoa psoriasisyhdistyksen toiminnan keskeisimmistä asioista. Yhdistystoimintaan voi lähteä mukaan ilman erityisiä tietoja tai taitoja. Keskeisten perusasioiden hallitseminen kuitenkin helpottaa yhdistyksessä toimimista.

Yhdistystoimintaa liittyy melko paljon lakeja, sääntöjä ja ohjeita. Kaikkea ei toki kenenkään tarvitse osata, mutta on hyvä tietä, mistä asiat voi käydä tarkistamassa. Tämä opas osaltaan ohjaa oikean tiedon lähteille.

Vapaaehtoinen vai luottamushenkilö

Vapaaehtoistoimija on henkilö, joka toimii tavallisen ihmisen taidoin ja tiedoin ja antaa aikaansa yhdistyksen jäsenten ja psoriasisista sairastavien hyväksi. Vapaaehtoistoimija eroaa yhdistyksen luottamushenkilöstä siinä, että luottamushenkilö on kokouksessa valittu hoitamaan yhdistyksen hallinnollista tehtävää ja hän edustaa yhdistyksen jäseniä.

Psoriasisyhdistys

Yhdistyksen perustyyppinä voidaan pitää yhdistystä, jonka jäsenistö koostuu joukosta ihmisiä, joilla on yhteinen tavoite, arvo ja intressi. Tällaisia yhdistyksiä ovat myös psoriasisyhdistykset. Psoriasisyhdistyksiä on lähes 40 ja niissä on yhteensä noin 13 000 jäsentä. Arvion mukaan Suomessa psoriasisista sairastavista noin joka kymmenes kuuluu yhdistykseen.

Psoriasisliitto

Psoriasisliitto on yhdistys, jonka jäsenistö koostuu psoriasisyhdistyksistä eli ns. oikeushenkilöistä. Psoriasisliiton toimintasuunnitelmasta ja taloudesta päättävät yhdistysten äänivaltaiset edustajat liiton vuosikokouksessa. Psoriasisliitto ja -yhdistykset yhdessä muodostavat järjestön. Valtakunnallisissa järjestöissä tällainen toimintamalli on hyvin yleinen.

Psoriasisyhdistyksen säännöt

Psoriasisyhdistyksellä on käytössään säännöt, joiden mukaan yhdistys toimii. Säännöt perustuvat Psoriasisliiton ja Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) hyväksymiin mallisääntöihin. Erilaisia mallisääntöjä ovat vuonna 2005 hyväksytyt yhden ja kahden vuosikokouksen säännöt ja vuonna 2015 hyväksytyt yhden vuosikokouksen säännöt. Oman yhdistyksensä sääntöihin kannattaa perehtyä viimeistään silloin, kun ottaa vastaan yhdistyksen luottamus- tai vapaaehtoistehtävän.

Psoriasisyhdistyksen toiminnan tarkoitus on yhdistyksen mallisääntöjen (2015) mukaan:

- edistää psoriasisista sairastavien hyvää elämänlaatua ja oikeuksien toteutumista
- lisätä psoriasisien, Psoriasisliiton ja psoriasisyhdistysten tunnettuutta
- edistää sosiaalista tasa-arvoa sekä fyysistä ja psyykkistä esteettömyyttä ja
- edistää psoriasisista sairastavien aktiivista kansalaisuutta.
- Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys
- järjestää hoidonohjausta ja lääkäriluentoja
- järjestää retkiä, näyttelyjä, juhlia, matkoja sekä esitelmä- ja neuvottelutilaisuuksia ja harjoittaa julkaisu- ja tiedotustoimintaa
- osallistuu yhteistyöhön viranomaisten, laitosten sekä toimialueensa vammais- ja potilasjärjestöjen sekä niiden yhteenliittymien kanssa
- järjestää vertaistukitoimintaa
- toimittaa voittoa tavoittelematta jäsenilleen valohoitolaitteita sekä opastaa niiden käytössä.

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi

- vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja
- järjestää arpajaisia, myyjäisiä ja rahankeräyksiä
- omistaa arvopapereita ja kiinteistöjä.

Psoriasisyhdistyksen hallinto

Yhdistyksen kokous on tärkeä

Yhdistyksessä jäsenillä on päätösvalta (YhdL 16 §), jota he käyttävät yhdistyksen kokouksessa. Yhdistyksen ylin päättävä elin on siis jäsenkokous. Useimmiten yhdistyksen kokouksella tarkoitetaan yhdistyksen sääntöihin kirjattua vuosikokousta. Yhdistyksen kokous voidaan kuitenkin kutsua koolle myös joko hallituksen tai jäsenistön toimesta.

Yhdistyksen sääntömääräisessä vuosikokouksessa käsitellään sääntöjen mukaiset asiat.

Yhdistyksen hallitus ja sen tehtävät

Yhdistyksen asioiden hoitamisesta vastaa yhdistyksen vuosikokouksen valitsema hallitus. Hallituksen on lain ja sääntöjen sekä yhdistyksen päätösten mukaan huolellisesti hoidettava yhdistyksen asioita. (YhdL 35 §).

Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä kolmesta viiteen varsinaista ja kaksi varajäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan tai ulkopuoleltaan sihteerin, rahastonhoitajan ja muut tarvittavat henkilöt.

Hallituksen tehtäviä ovat muun muassa:

- yhdistyksen kokousten koollekutsuminen sääntöjen määräämänä ajankohtana ja sääntöjen määräämällä tavalla sekä kokousten valmistelu
- toimintasuunnitelman ja talousarvion laatiminen
- päätösten toimeenpano
- yhdistyksen jäsenluettelosta huolehtiminen yhteistyössä liiton jäsensihteerin kanssa
- uusien jäsenten hyväksyminen yhdistykseen
- jäsenten erottaminen yhdistyslain 14. pykälässä mainittujen erottamisperusteiden nojalla
- toimiminen yhdistyksen edustajana ulospäin, esimerkiksi sopimukset, yhteydenpito
- yhdistyksen omaisuuden hoito ja varojen hankinnasta vastaaminen
- toimintakertomuksen laatiminen
- tilinpäätöksen allekirjoitus
- viestinnästä vastaaminen
- sisäisen toiminnan valvonta ja johto, esimerkiksi perustamalla työryhmiä helpottamaan hallituksen työtä.

Hallituksen kokoukset

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Periaatteessa hallitus kokoontuu, kun he katsovat siihen olevan aihetta tai kun vähintään puolet hallituksen jäsenistä sitä vaatii. Käytännössä hallituksen kuitenkin kannattaa etukäteen sopia kokouspäivänsä puolen vuoden ajanjaksoissa. Hallituksen kokouskutsun muodosta ei ole erikseen määrätty, ja joskus voi olla tarve kokoontua nopeallakin aikataululla. Kokouskutsun tulee tavoittaa jokainen hallituksen jäsen. Usein myös hallituksen varajäsenet kutsutaan kokouksiin. Hallitus on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien on läsnä.

Sääntömääräiset vuosikokoukset

Yhdistyksen tärkeimmät asiat päätetään yhdistyksen sääntömääräisissä kokouksissa, joihin kaikki jäsenet voivat osallistua. Sääntömääräisiä kokouksia pidetään vuosittain yhdistyksen valitsemien sääntöjen mukaisesti joko kaksi (kevä- ja syyskokous) tai yksi vuosikokous.

Kahden vuosikokouksen mallissa käsitellään kevätkokouksessa edellisen vuoden toimintaa. Tällöin hyväksytään toimintakertomus, vahvistetaan tilinpäätös, myönnetään tili- ja vastuuvapaus hallitukselle ja tilivelvollisille. Kevätkokous on pidettävä maaliskuun loppuun mennessä.

Syyskokouksessa käsitellään tulevan vuoden toimintaa ja silloin päätetään jäsenmaksun suuruus sekä hyväksytään toimintasuunnitelma ja talousarvio. Kokouksessa valitaan hallituksen puheenjohtaja ja muut hallituksen jäsenet sekä toiminnantarkastajat. Syyskokous on pidettävä marraskuun loppuun mennessä.

Jos yhdistys käyttää yhden vuosikokouksen mallisääntöjä, käsitellään ja päätetään yhdessä kokouksessa kaikki edellä mainitut asiat. Vuosikokous on pidettävä huhtikuun loppuun mennessä. Sääntömääräisten kokousten lisäksi voidaan tarvittaessa järjestää ylimääräinen kokous.

Yhdistyksen mallisäännöt vuodelta 2015

Mikäli yhdistys ottaa käyttöönsä nämä vuoden 2015 yhden vuosikokouksen mallisäännöt, sen tulee tehdä sääntömuutosilmoitus Patentti- ja rekisterihallitukseen. Lisätietoja www.prh.fi. Ilmoitukseen on merkittävä mallisääntöjen käsittelyn diaarinumero sekä liitettävä nimellä ja kotipaikalla täydennetyt säännöt tarkistettaviksi ja rekisteröitäviksi. Sääntöjen muuttamisesta on ilmoitettava myös Psoriasisliiton hallitukselle.

Merkittävimmät muutokset uusissa säännöissä perustuvat voimassa olevaan yhdistyslakiin:

- mahdollisuus etäosallistumiseen, mikäli hallitus tai yhdistyksen kokous on niin päättänyt ja siitä kerrotaan kokouskutsussa
- sähköpostin käyttö on pätevä vaihtoehto myös kokouskutsujen lähettämiseen
- hallituksen jäsenien valinnat määräajaksi ja rajoitukset uudelleen valintoihin
- toiminnantarkastajien valinnat sääntöihin
- yksinkertaistettu esitystapaa.

Kunkin yhdistyksen on säännöistään katsottava, miten sääntömuutokset käsitellään (millainen enemmistö ja kuinka monessa kokouksessa). Yhdistyksen säännöt ovat ensisijaiset, ellei ole

mainintaa, YhdL 27 §:n määräämä 3/4 kannatus. Yhdistyksen kokouksen kutsussa on ilmoitettava sääntömuutosasia (YhdL 24 §). Ellei kokouskutsussa ole mainintaa, ei päätöstä saa tehdä. Jäsenille on mielellään lähetettävä uudet säännöt kutsun liitteenä tutustumista varten.

Liite: Psoriasisyhdistyksen mallisäännöt vuodelta 2005/ 1 vuosikokous tai 2 vuosikokousta ja Psoriasisyhdistysten mallisäännöt vuodelta 2015 PRH

Yhdistyksen perustaminen ja purkaminen

Patentti ja rekisterihallituksen yhdistysrekisterin verkkosivuilta löydät tietoa yhdistyksen perustamisesta ja purusta. Suomessa yhdistyksen perustaminen on suhteellisen helppoa eikä tule kalliiksi. Mikäli haluat perustaa yhdistyksen, voit ottaa yhteyttä Psoriasisliiton järjestösuunnittelijaan. Uusi yhdistys tulee ilmoittaa Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin.

Yhdistyksen purkaminen tarkoittaa, että yhdistys itse päättää lopettaa toimintansa. Lakkauttaminen taas tarkoittaa, että oikeuden istunto päättää lakkauttaa yhdistyksen. Psoriasisyhdistyksen säännöissä on oma kohtansa yhdistyksen purusta.

Mikäli yhdistyksen hallituksessa herää mietteitä yhdistyksen purkamisesta, niin ottakaa yhteyttä järjestösuunnittelijaan. Järjestösuunnittelija auttaa teitä selvittämään jäsenten mielipidettä asiassa ja etsimään lisää toimijoita luottamustehtäviin. Hyviä konsteja ovat muun muassa yhdistyksen jäsenkyselyn järjestäminen ja avoimen kehittämis- ja keskustelutilaisuuden pitäminen.

Psoriasisyhdistys yhdistysrekisterissä

Yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja huolehtii, että yhdistys merkitään perustamisen jälkeen Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) yhdistysrekisteriin. Psoriasisyhdistyksen nimeen liitetään merkintä ry eli rekisteröity yhdistys. Yhdistys saa samalla Y-tunnuksen.

Puheenjohtajan ja muiden nimenkirjoittajien muutosilmoitus tehdään myös PRH:n sähköisen palvelun kautta (edullisempi) tai verkkosivulta saatavalla paperilomakkeella. Yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja allekirjoittaa ilmoituksen. Jos yhdistys on ilmoittanut yhdistyksen hallituksen yhdistysrekisteriin, voi myös täysivaltainen hallituksen jäsen allekirjoittaa ilmoituksen. Yhdistykset ovat voineet ilmoittaa hallituksen rekisteröitäväksi 18. syyskuuta 2019 alkaen.

Lisää tietoa yhdistysrekisteristä: prh.fi

Jäsenrekisteri ja tietosuoja

Psoriasisliitto hallinnoi keskitettyä jäsenrekisteriä ja huolehtii jäsenmaksujen keräämisestä. Jäsenrekisteri on myös paikallisyhdistysten käytössä. Yhdistykset eivät saa pitää erillisiä jäsenlistoja tai -rekisterejä, koska niissä tiedot eivät pysy ajan tasalla.

Yhdistyksen hallitus tekee päätöksen rekisterin vastuukäyttäjistä tai käyttäjistä ja pöytäkirjaote toimitetaan liiton jäsenihteerille. Vastuukäyttäjä saa henkilökohtaiset käyttäjätunnukset.

Verkossa yhdistyksen valtuuttama henkilö voi muun muassa seurata jäsenlistoja, lisätä ja poistaa jäseniä, sekä tehdä yhteystietojen muutoksia. Kaikki muutokset menevät automaattisesti liiton jäsensihteerin hyväksyttäväksi. Jäsensihteerin auttaa yhdistyksiä jäsenrekisterin käytössä.

Psoriasisliitossa tietosuojavastaavana toimii jäsensihteerin. Tietosuojaseloste löytyy liiton verkkosivuilta. Yhdistyksien tulee toiminnassaan noudattaa tietosuojasetusta, kun yhdistys käsittelee henkilötietoja. Henkilötietoja ovat sellaiset tiedot, joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai välillisesti. Tietosuojavaltuutetun toimisto on julkaissut tietopakettien henkilötietojen käsittelystä yhdistyksissä. Lisäksi toimiston verkkosivuilta löytyy usein kysytyjä kysymyksiä vastauksineen henkilötietojen käsittelystä yhdistyksissä.

Jäseneksi liittyminen

Sen, joka tahtoo liittyä yhdistyksen jäseneksi, on ilmoitettava aikomuksestaan yhdistykselle. Jäseneksi hyväksymisestä päättää hallitus, jollei säännöissä ole toisin määrätty. (YhdL 12§)

Käytännössä psoriasisyhdistysten jäsenet lisätään jäsenrekisteriin ilman, että yhdistykseltä etukäteen kysytään ottavatko he vastaan uuden jäsenen. Yhdistyksien jäsenpäätöksiä varten jäsensihteerin lähettää yhdistykselle tiedot maksaneista, maksamattomista ja uusista jäsenistä kerran vuodessa. Yhdistys voi pyytää myös lisälähettyksiä. Yhdistyksen hallitus sitten tekee tietojen perusteella jäseneksi ottamis- ja erottamispäätökset.

Yhdistyksen jäsenellä on oikeus

- käyttää päätäntävaltaa (YhdL 16§)
- säilyttää yhdenvertaisuus (YhdL 33§)
- pysyä jäsenenä (YhdL 14§)
- säilyttää säännöissä mainitut edut (YhdL 33§)
- saada yhdistyksen kokous koolle (YhdL 20§)
- erota yhdistyksestä milloin haluaa (YhdL 13§)
- saada yhdistykseltä palveluja
- tutustua yhdistyksen asiakirjoihin (YhdL 11, 31§)
- tehdä aloitteita (yhdistyksen säännöt määrittävät)

Yhdistyksen jäsenellä on velvollisuus

- Jäsen maksaa jäsenmaksun vuosittain. Yhdistyksellä on oikeus erottaa jäsen maksamattomien jäsenmaksujen vuoksi.
- Täyttää yhdistyksen säännöissä mahdollisesti määrätyt tehtävät.
- Jäsenellä on velvollisuus olla menettelyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella vahingoittamatta yhdistystä.
- Jäsenellä ei ole velvollisuutta asettua ehdokkaaksi tai ottaa vastaan yhdistyksen luottamustehtävää.

Jäsenhankinta ja jäsenen perehdyttäminen toimintaan

Psoriasisyhdistyksen varsinaiseksi jäseniksi voidaan hyväksyä yksityiset henkilöt, alle 12-vuotiaat jäsenet holhoojan suostumuksella, sekä oikeuskelpoinen yhteisö tai säätiö. Alle 15-vuotiailta ei peritä jäsenmaksua eikä heillä ole äänioikeutta. Nuorisojäsenillä, joita ovat kaikki 15-29-vuotiaat, jäsenmaksu on puolet normaalista. Jäsenmaksun suuruus vahvistetaan vuosikokouksessa.

Jäsenkyselyjen perusteella jäseneksi liitytään ensi sijassa siksi, että halutaan saada lisätietoa sairaudesta. Lisäksi jäsenet kaipaavat vertaistukea ja tietoa palveluista. Yhdistyksen kannattaakin jäsenten toiveiden mukaisesti säännöllisesti järjestää psoriasisluentoja ja muita tietopainotteisia tapahtumia. Lääkäri- ja hoitajaluentoja markkinoimisella paikallislehdissä ja terveydenhuollon ilmoitustauluilla tavoittaa psoriasista sairastavia ihmisiä, jotka eivät ole jäseniä.

Terveydenhuollon toimipisteet ovat keskeisessä roolissa jäsenhankinnassa. Yhdistyksen ja liiton ajantasaisen materiaalin vieminen terveyskeskuksiin ja iho- ja reumapoliklinikoille on erittäin tärkeää. Jäsenkyselyn mukaan ihmiset ensimmäisen kerran kuulevat Psoriasisliitosta ja jäsenyhdistyksistä usein juuri sairaalasta ja terveyskeskuksesta.

Hyvä tapa on lähettää uusille jäsenille henkilökohtainen sähköposti tai kirje ja kutsua mukaan seuraavaan toimintaan.

Jäsenedut

Psoriasisliitto neuvottelee jäsenetuja esimerkiksi hotelliketjujen, apuvälineliikkeiden ja apteekkien kanssa. Ajankohtainen tieto niistä löytyy Ihon aika-lehdestä sekä liiton verkkosivuilta. Jäsenedun saa näyttämällä voimassa olevan jäsenkortin. Psoriasisyhdistyksen kannattaa neuvotella omia jäsenetuja paikallisten yrittäjien kanssa.

Ansiomerkit

Yhdistys voi anoa jäsenelleen ansiomerkkiä, joka on tunnustus Psoriasisliiton tai paikallisyhdistyksen hyväksi tehdystä työstä. Ansiomerkkejä ovat Psoriasisliiton hopeinen ja kultainen ansiomerkki sekä paikallisyhdistyksen hopeinen ja kultainen ansiomerkki.

Ansiomerkin saanti edellyttää merkittävää toimintaa psoriasista sairastavien tai Psoriasisliiton hyväksi tai toimimista vähintään kymmenen vuotta vastuullisissa tehtävissä psoriasisyhdistyksessä. Ansiomerkeistä tehdään kirjallinen hakemus liittohallitukselle, jonka asettama ansiomerkkitoimikunta käsittelee hakemukset ja päättää ansiomerkkien myöntämisestä.

Liite: Psoriasisliiton ja paikallisyhdistyksen ansiomerkkisäännöt

Jäsenyydestä eroaminen

Jäsen voi erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle tai yhdistyksen kokouksessa. Hallitus voi erottaa jäsenen yhdistyslain 14 §:ssä mainittujen erottamisperusteiden nojalla. Hallitus voi katsoa eronneeksi jäsenen, joka on jättänyt jäsenmaksunsa maksamatta viimeksi kuluneelta ja kulumassa olevalta vuodelta.

Kokouskutsu yhdistyksen kokoukseen (vuosikokoukseen)

Hallituksen on kutsuttava yhdistyksen kokoukset koolle vähintään neljätoista vuorokautta ennen kokousta jäsenille postitetulla kirjeellä tai yhdistyksen kotipaikkakunnalla ilmestyvässä sanomalehdessä tai sähköpostilla (jos säännöissä mainittu). Yhdistyksen kokouksessa voidaan päättää kutsutapa ja sanomalehdet, joihin kutsu laitetaan.

Kokouskutsu sisältää mm. seuraavat asiat:

- yhdistyksen virallinen nimi
- kokouksen luonne (keväät-, syys- tai vuosikokous)
- kokouspaikka ja osoite
- kokousaika
- käsiteltävät asiat (esimerkiksi sääntöjen mukaiset asiat)
- kutsun antamisaika ja paikka
- kutsun antaja (yhdistyksen hallitus)

Kokouskutsussa on mainittava, mikäli kokouksessa päätetään yhdistyksen sääntöjen muuttamisesta, yhdistyksen purkamisesta tai lakkauttamisesta.

Esityslista

Yhdistyksen kokouksen esitys- eli asialista voidaan joko lähettää etukäteen osallistujille tai jakaa kokouksessa. Se on työjärjestys, joka auttaa kokouksen osallistujia valmistautumaan asioiden käsittelyyn, helpottaa kokouksen seuraamista ja varmistaa, että tarpeelliset asiat tulevat käsitellyiksi ja laillisen kokouksen tunnusmerkit täyttyvät.

Mikäli yhdistyksen jäsen haluaa saada jonkin asian yhdistyksen vuosikokouksen käsiteltäväksi, on hänen ilmoitettava siitä kirjallisesti hallitukselle hyvissä ajoin, jotta asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Kokouksen osallistujat voivat esittää, että jokin asia lisätään asialistaan tai että järjestystä muutetaan. Kokous päättää tehdäänkö esitetyt muutokset.

Yhdistyksen toiminnan ja talouden suunnittelu

Toimintasuunnitelma

Yhdistyksen toiminnan kehittäminen ja tulevaisuuteen luotsaaminen on hallituksen tärkeä tehtävä. Yhdistyksen toimintalinjaus ja toiminnan suunnittelu perustuu järjestön toimintalinjauksiin ja yhdistyksen sääntöihin. Koko hallituksen on hyvä yhdessä ideoida toimintaa ja muistaa, että tavoitteiden, talouden ja voimavarojen tulee olla tasapainossa. Hallitus laatii seuraavan toimintavuoden toiminta- ja taloussuunnitelman esitettäväksi yhdistyksen kokouksessa.

Toimintasuunnitelman rakenne voi olla esimerkiksi:

- tavoitteet
- toimenpiteet
- aikataulu
- vastuuhenkilöt

- yhteistyökumppanit
- arviointi
- Toiminnan suunnittelussa yhdistys voi käyttää apunaan vuosikelloa.

Liite: Toimintasuunnitelmamalli ja yhdistyksen vuosikello

Talousarvio

Yhdistyksen talousarvio suunnitellaan yhdessä toimintasuunnitelman kanssa. Talouden seuranta on helpottava, jos talousarvio noudattaa myös otsikoinniltaan toimintasuunnitelmaa. Hallitus esittää talousarvion vuosikokouksessa jäsenistön hyväksyttäväksi yhdessä toimintasuunnitelman kanssa.

Liite: Talousarviomalli

Toimintakertomus (vuosikertomus)

Toimintakertomus on hallituksen laatima kertomus edellisen vuoden toiminnasta ja kuvaus siitä, miltä osin ja miten tavoitteet ja toiminnot ovat toteutuneet. Paitsi onnistumiset hallituksen tulee avoimesti arvioida ja kertoa myös miksi joku tavoite ei ole toteutunut.

Toimintakertomuksen on hyvä noudattaa rakenteeltaan toimintasuunnitelmaa, jolloin niitä on helppoa verrata. Esimerkiksi jäsenjärjestöavustuksen selvityslomakkeen arviointiosiota yhdistys saa arviointitietoa vuosikertomukseen.

Uudemmissa psoriasisyhdistyksen mallisäännöissä mainitaan vuosikertomus, joka voi koostua useista osista, joista yhtenä voi olla toimintakertomus. Tämän lisäksi vuosikertomus voi sisältää esimerkiksi tilastokertomuksen tai tilinpäätöskertomuksen.

Liite: Toimintakertomusmalli

Tilinpäätös

Yhdistyksen tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätöksen laatiminen ja allekirjoittaminen kuuluu hallituksen tehtäviin. Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoineen ja hallituksen vuosikertomus on annettava toiminnantarkastajalle tai tilintarkastajalle viimeistään kuukautta ennen vuosikokousta (tarkista yhdistyksen säännöistä). Heidän tulee antaa kirjallinen lausuntonsa viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta hallitukselle.

Kahden vuosikokouksen sääntöjen mukaan yhdistyksen tilikausi on myös kalenterivuosi. Tilit on jätettävä toiminnantarkastajille seuraavan vuoden helmikuun 15. päivään mennessä. Toiminnantarkastajien on annettava lausuntonsa tileistä helmikuun loppuun mennessä.

Yhdistyksen kokouksessa esitetään toimintakertomus tai vuosikertomus, tilinpäätös ja toiminnantarkastajien (tai tilintarkastajien) antama lausunto. Vuosikokous päättää tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvollisille.

Yhdistyksen taloudenhoito

Yhdistyksen hallituksen tulee hoitaa taloutta huolellisesti lakien, yhdistyksen sääntöjen ja yhdistyksen kokousten päätösten mukaisesti. Yhdistyksen hallitus nimeää rahastonhoitajan, joka hoitaa yhdistyksen taloutta. Mikäli yhdistyksestä ei löydy vapaaehtoista kirjanpitoa tuntevaa henkilöä hoitamaan taloustehtäviä (kirjanpito, tilinpäätös, palkkojen maksu), voidaan tehtävä antaa tilitoimiston hoidettavaksi.

Varainhankinta ja lahjoitukset

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja. Yhdistys järjestää asianomaisella luvalla myyjäisiä, arpajaisia ja rahankeräyksiä.

Yhdistyksen asiakirjojen arkistointi

Kaikkia asiakirjoja ei voi eikä kannata säilyttää pysyvästi. Asiakirjat jaetaan pysyvästi säilytettäviin ja hävitettäviin asiakirjoihin. Talletettava asiakirja voi olla esimerkiksi paperinen asiakirja, valokuva, dia, filmi, video, äänite tai atk-tallenne. Osa asiakirjoista on säilytettävä määräaikaisesti tai ikuisesti.

Mitä arkistoidaan pysyvästi

- Kaikki yhdistyksen toimintaan liittyvä ja itse tuotetut aineistot arkistoidaan pysyvästi
- pöytäkirjat
- kirjeenvaihto
- toimintakertomukset ja -suunnitelmat
- puheet, esitelmät, artikkelit
- esitteet, tiedotteet
- kampanja- ja juhla-aineistot
- valokuvat, videot, äänitteet

Mitä ei tarvitse säilyttää pysyvästi

- Psoriasisliiton lähettämät kirjeet (lähettäjä arkistoi)
- saapuneet yleiskirjeet, ilmoitukset, mainokset
- tiliositteet säilytetään 6 vuotta tilintarkastuksesta.

Kirjanpitolain mukaan kirjanpitokirjat (päivä- ja pääkirja sekä tuloslaskelma ja tase liitetietoineen) ja käyttöaikaa koskevin merkinnöin varustettu tililuettelo on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Yhdistyksessä kannattaa selvittää mihin voi siirtää vanhat arkistoaineistot. Suositeltavia arkistoja ovat oman alan yksityiset keskusarkistot. Lisätietoja saat myös maakunta-arkistoista tai kansallisarkistosta.

Lue lisää siitä, miten arkistointi toteutetaan esim. yhdistystoimijat.fi

Tukea Opintokeskus Sivikseltä

Psoriasisliitto on Opintokeskus Siviksen jäsenjärjestö. Opintokeskus Siviis tukee jäsenjärjestöjensä vertaisoppimista. Jäsenjärjestöt ja yhdistykset voivat järjestää vertaisopintoryhmiä yhdessä

Opintokeskus Siviksen kanssa. Sivis tukee taloudellisesti järjestöjen omaehtoista koulutusta ja taloudellinen tuki jäsenjärjestöjen koulutukselle tulee opetus- ja kulttuuriministeriön vapaan sivistystyön valtionosuudesta.

Psoriasisliitto tekee vuosittain opintojaksojen tuntihakemuksen. Psoriasisyhdistys tarkistaa Psoriasisliitosta, kuinka monta tuntia on käytettävissä ja saa lisäohjeita. Koulutuksiin rahallinen tuki on n. 22 €/opetustunti (v. 2020). Yhdistyksillä on mahdollisuus osallistua Opintokeskus Siviksen koulutuksiin, jotka ovat usein maksuttomia.

Yhdistykset voivat toteuttaa vertaisopintoryhmiä yhteistyössä Opintokeskus Siviksen kanssa saaden ohjaavaa ja taloudellista tukea (3 €/oppitunti).

Lue lisää: ok-sivis.fi

Pieni ele

Psoriasisliitto ja psoriasisyhdistykset osallistuvat Pieni ele -keräyksiin. Pieni ele on valtakunnallinen keräys kotimaisen vammais- ja terveystyön hyväksi. Sen järjestävät 15 vammais- ja terveystyön järjestöä. Keräys toteutetaan talkoovoimin valtakunnallisten vaalien yhteydessä. Puolet lipaskeräyksen tuotosta käytetään paikallisyhdistyksissä esimerkiksi neuvontaan ja vertaistukitoimintaan. Toinen puoli käytetään valtakunnallisella tasolla esimerkiksi kuntoutukseen, koulutukseen, apuvälineiden hankintaan ja syrjäytymisen ehkäisemiseen.

Jokaisten vaalien keräykseen ilmoittaudutaan erikseen. Yhdistys saa ilmoittautumisohjeet Psoriasisliitosta.

Yhdistykset valitsevat keräysvastaavan, jolle tulee kutsu paikkakunnalla pidettävään yhdistysten yhteiseen Pieni ele -kokoukseen. Siellä päätetään vastuut, jaetaan keräyspaikat jne. Yhdistys hankkii kerääjät. Tilitysten jälkeen yhdistys saa osansa keräystuotosta.

Lue lisää: pieniele.fi

Yhdistyksen verotus

Lähtökohtaisesti yleishyödyllinen toiminta on voittoa tavoittelematonta. Yleishyödyllinen yhteisö maksaa tuloveroa elinkeinotoiminnan tuottamasta tulosta sekä tietyin edellytyksin kiinteistön tuottamasta tulosta. Veroilmoitus tulee antaa aina, kun yhdistys tai säätiö saa postitse tiedotteen veroilmoituksen antamisesta tai erillisen kehotuksen veroilmoituksen antamiseksi tai sillä on ollut verovuonna veronalaista tuloa.

Lue lisää: Verotusohje yleishyödyllisille yhteisöille

Yleishyödyllisen yhteisön elinkeinotulona ei kuitenkaan pidetä yhteisön toimintansa rahoittamiseksi järjestämistä arpajaisista, myyjäisistä, urheilukilpailuista, tanssi- ja muista huvitilaisuuksista, tavarankeräyksestä ja muusta niihin verrattavasta toiminnasta eikä edellä mainittujen tilaisuuksien yhteydessä harjoitetusta tarjoilu-, myynti- ja muusta sellaisesta toiminnasta saatua tuloa jäsenlehdistä ja muista yhteisön toimintaa välittömästi palvelevista julkaisuista saatua tuloa adressien, merkkien, korttien, viirien tai muiden sellaisten hyödykkeiden myynnin muodossa suoritetusta varojenkeräyksestä saatua tuloa esimerkiksi sairaaloissa, vanhainkodeissa tai muissa vastaavissa laitoksissa hoito-, askartelu- tai opetustarkoituksessa valmistettujen tuotteiden

myynnistä tai tällaisessa tarkoituksessa suoritetuista palveluksista saatua tuloa (ks. tarkemmin Tuloverolain § 23). bingo-pelin pitämisestä saatua tuloa

Yleishyödyllinen yhteisö voi maksaa vapaaehtoistyöntekijöille verovapaasti matkakustannusten korvauksia silloinkin, kun saaja ei ole työsuhteessa maksajaan tai ei muuten saa palkkaa tekemästään työstä. Verovapaata tuloa on kuitenkin vain päiväraha enintään 20 päivältä kalenterivuodessa, majoittumiskorvaus ja matkustamiskustannusten korvaus.

Verovapaasti ei voida korvata esimerkiksi tietokoneen, nettiyhteyden, työntekijän oman puhelimen tai työhuoneen käyttöä, vaan niistä maksetut korvaukset ovat veronalaista ansiotuloa. Veronalaisen korvauksen saajalla on oikeus vaatia tulon hankkimisesta johtuneita menoja vähennettäväksi omassa verotuksessaan.

Yleishyödyllisen yhteisön vapaaehtoistyöntekijälle voidaan antaa nettietu, eli yhteisön nimissä oleva ja yhteisön maksama internet-yhteys kotiin. Internet-yhteyden yksityiskäytöstä ei synny vapaaehtoistyöntekijälle veronalaista tuloa edellyttäen, että yhteyttä käytetään työn tekoon yhdistyksen hyväksi ja että edun antamisella ei korvata palkanmaksua. Puhelinetu on palkaksi katsottava luontoisetu.

Vapaaehtoistyöntekijän verovapaana arvoltaan vähäisenä tavaralahjana voidaan pitää hänelle kiittämistarkoituksessa annettua lahjaa, jos henkilö on tehnyt vapaaehtoistyötä yleishyödyllisen yhteisön tai julkisyhteisön hyväksi, lahjaa ei ole sovittu vastikkeeksi vapaaehtoistyön tekemisestä, henkilö ei ole saanut valita lahjaa vapaasti, lahja on saatu muuna kuin rahana tai siihen verrattavana suorituksena, ja sen arvo on enintään 100 euroa.

Jos vapaaehtoisille annetaan muutamia kiitoslahjoja vuodessa, näiden yhteenlaskettu arvo henkilöä kohden voi olla korkeintaan 100 euroa.

Luottamushenkilöt yhdistyksessä

Psoriasis-yhdistyksen luottamushenkilöt valitaan vuosikokouksessa. Luottamushenkilöitä ovat hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja hallituksen jäsenet sekä hallituksen ulkopuolelta valitut toiminnantarkastajat.

Tehtävien jako ja hyvä yhteishenki auttavat luottamushenkilöitä, kiitos ja kannustus vievät eteenpäin koko yhdistystä. Luottamustehtävien kierto pitää yllä yhdistyksen vireyttä ja toimijoiden mielenkiintoa.

Puheenjohtaja

- päättää hallituksen kokousten koollekutsumisesta
- valmistelelee kokousten esityslistan (yhdessä sihteerin kanssa)
- johtaa puhetta hallituksen kokouksissa
- allekirjoittaa yhdistyksen asiakirjat
- johtaa ja valvoo hallituksen työskentelyä
- johtaa ja valvoo tehtyjen päätösten toteuttamista
- huolehtii työnjaosta
- luo aktiivista ja innostunutta henkeä koko yhdistykseen

- rohkaisee ja kannustaa osallistumaan
- johtaa toiminnan suunnittelua, arviointia ja kehittämistä
- edustaa yhdistystä ulospäin

Varapuheenjohtaja

- toimii puheenjohtajan lyhytaikaisena sijaisena
- avustaa puheenjohtajaa

Sihteeri

- kirjoittaa pöytäkirjat
- huolehtii esim. tiedot luottamushenkilömuutoksista liittoon
- yhdistyksen nimenkirjoittajien muutokset PRH:n yhdistysrekisteriin yhdessä puheenjohtajan kanssa
- valmistelee kokoukset, laatii kokouskutsut
- jäsentiedoista huolehtiminen (jos ei erillistä jäsenvastaavaa)
- osallistuu toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen kirjoittamiseen
- hallinnolliset tehtävät (tilastot, postitus)

Tehtäviä voidaan myös jakaa yhteisellä sopimuksella siten, että esim. jäsenasioista huolehtii jäsenvastaava ja tiedotuksesta tiedottaja tai viestintävastaava.

Rahastonhoitaja

- hoitaa yhdistyksen käytännön raha-asiat
- hoitaa kirjanpidon ja tekee tilinpäätöksen (voidaan myös ulkoistaa)
- seuraa talousarvion toteutumista ja tiedottaa hallitukselle säännöllisesti.

Toiminnantarkastajat / tilintarkastajat

- tarkastavat tilikauden lopuksi yhdistyksen kirjanpidon ja tilinpäätöksen
- tilikauden aikana voidaan toteuttaa valvontatarkastuksia.

Tiedottaja

- tehtävät sovitaan yhdistyksen hallituksen kanssa
- hoitaa erityisesti ulkoisen viestinnän (esimerkiksi jäsenkirje, tapahtumien ilmoitukset paikallislehtiin ja Ihonaika-lehteen sekä liiton verkkosivuille, verkkosivujen päivittäminen, yhteydenpito mediaan).

Vapaaehtoistoimijana yhdistyksessä

Psoriasisliitto tarjoaa koulutusta vapaaehtoistoimijoille. Olisi hyvä, että yhdistyksestä on kuhunkin toimintaan koulutettu vähintään kaksi henkilöä. Tämä edistää toiminnan jatkuvuutta ja vapaaehtoistoimijoiden jaksamista.

Kokemustoimija

Kokemustoimija on oman tarinansa kertomiseen koulutettu psoriasisista sairastava henkilö. Hän voi vierailla oppilaitoksissa, yrityksissä ja yhteisöissä kertomassa omasta sairaudestaan ja sen kanssa elämisestä tai osallistua sosiaali- ja terveysalalla palveluiden suunnittelu- ja kehittämistyöryhmiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijat ja ammattilaiset saavat esityksistä ja keskusteluista arvokasta kokemustietoa.

Lamppuvastaava

Lamppuvastaava on koulutuksen saanut yhdistyksen vapaaehtoistoimija, joka luovuttaa UVB-valohoitolaitteen lääkärin antamaa hoitomääräystä vastaan psoriasisista sairastavalle. Lamppuvastaava antaa käyttäjälle opastuksen ja kirjallisen ohjeen laitteen kokoamisesta sekä turvallisesta käytöstä. Lamppuvastaava ei anna hoidollisia ohjeita. Terveyskeskukseen sijoitetun laitteen luovutuksesta vastaa terveystieteiden tutkimuskeskuksen työntekijä.

Liikuntavastaava ja liikuntavertaisohjaaja

Liikuntavastaava koordinoi yhdistyksensä järjestämää liikuntatoimintaa ja suunnittelee toimintaa yhteistyössä vertaisohjaajien, hallituksen ja jäsenten kanssa. Liikuntavertaisohjaajat ohjaavat erilaisia liikuntaryhmiä, kuten vesivoimistelua, bocciaa ja sauvakävelyä. Psoriasisliitto järjestää liikuntavastaaville ja liikuntavertaisohjaajille koulutuksia yhteistyössä muun muassa Soveltava Liikunta ry:n (SoveLi) kanssa.

Psoriasiamies

Psoriasiamiehen tehtäviä ovat tiedottaminen, vaikuttaminen ja edunvalvonta. Hän edustaa yhdistystään ja toimialueensa psoriaatikkoja kuntiin päin. Psoriasiamies on linkki jäsenien, yhdistyksen ja kuntien välillä.

Vertaisryhmän ohjaaja

Psoriasisliitto on kouluttanut kymmeniä vertaisryhmien ohjaajia eri puolille Suomea. Paikallisyhdistyksissä toimii vertais-, liikunta- ja toimintaryhmiä, joissa esimerkiksi liikutaan, taiteillaan ja keskustellaan eri teemoista. Osallistuja saa toiminnan ja keskustelun ohessa vertaistukea ja vinkkejä arjesta selviytymiseen psorin kanssa.

Vertaistukihenkilö

Vertaistukihenkilön antama tuki on luottamuksellista toimintaa, joka perustuu vapaaehtoisuuteen, tasa-arvoon ja vastavuoroisuuteen. Vertaistukihenkilön kanssa käyty keskustelu auttaa parhaimmillaan käsittelemään sairauteen liittyviä tunteita ja samalla vaihdetaan kokemuksia. Vertaistukihenkilölle voi soittaa tai kirjoittaa ja tarvittaessa tavata kasvokkain. Yhteystiedot löytyvät yhdistykseltä tai Psoriasisliiton järjestösuunnittelijoilta.

Yhdistyksellä voi olla myös muita vapaaehtoistehtäviä, kuten jäsenvastaava, Pieni ele- vastaava, vertaistoiminnan vastaava jne.

Lasten ja nuorten toiminta

Psoriasisliitto järjestää valtakunnallista Lanupso-toimintaa alle 30-vuotiaille lapsille ja nuorille, jotka ovat paikallisyhdistysten jäseniä. Lanupson piirissä on yli tuhat lasta ja nuorta. Toimintamuotoja ovat esimerkiksi erilaiset lapsiperheiden ja nuorten tapahtumat, joissa osallistujat saavat vertaistukea oman ikäisiltään. Paikallisyhdistykset voivat järjestää myös omaa paikallista tai alueellista lasten ja nuorten toimintaa.

Valtakunnallisesta toiminnasta kannattaa kertoa jäsenille, etenkin jos yhdistyksessä ei ole resursseja järjestää omia perhe- tai nuorten tapahtumia. Yhdistys voi halutessaan tukea

jäsentensä osallistumista avustamalla osallistumismaksuissa tai matkakustannuksissa. Se lisää myös lasten ja nuorten yhteyttä omaan paikallisyhdistykseen.

Lisätietoa toiminnasta saat liiton jäsensihteeriltä sekä Facebookin ryhmistä Psorilasten vanhemmat tai Nupso – Nuoret psoriaatikot.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Kun psoriasisyhdistys järjestää toimintaa omalla alueellaan, se ei toimi tyhjiössä. Elinvoimaisen yhdistyksen toimintaan kuuluu yhtenä osana yhteistyö eri tahojen kuten Psoriasisliiton, muiden yhdistysten, terveydenhuollon sekä kuntien kanssa. Yhteistyössä muiden tahojen kanssa yhdistys voi usein järjestää monipuolisempaa ja laadukkaampaa toimintaa, kuin mihin se pystyisi yksin toimien. Yhteistyö voi parantaa yhdistyksen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia sekä kehittää toimintaa.

Järjestöverkostot

Paikallisyhdistyksille on olemassa erilaisia yhteistyöverkostoja ympäri Suomen. Monilla paikkakunnilla toimii paikallisyhdistysten yhteisiä tukiyhdistyksiä. Ne on perustettu tukemaan paikallisyhdistysten toimintaa, yhteistyötä ja vaikuttamista. Osa tukiyhdistyksistä voi tarjota myös tiloja tai muuta tukea jäsenyhdistystensä käyttöön. Yhdistyksen kannattaa ainakin seurata oman maakunnan ja paikkakunnan järjestöverkostojen toimintaa.

Kunta yhteistyökumppanina

Psoriasisyhdistyksellä on toiminta-alueensa kunnissa monta eri yhteistyö- ja vaikuttamiskanavaa. Monet kunnat ja kaupungit tukevat oman alueensa yhdistystoimintaa taloudellisesti tai muilla tavoilla. Kunta saattaa myöntää yhdistyksille esimerkiksi toiminta-avustuksia tai tarjota tiloja yhdistysten käyttöön edullisesti. Maakunnalliset järjestöverkostot kannustavat alueensa kuntia tiiviiseen yhteistyöhön yhdistysten kanssa, esimerkiksi nimeämään järjestöyhteys henkilön. Kunnalle vireä yhdistystoiminta on ylpeyden aihe.

Kuntalain mukaan jokaisella kunnalla on velvollisuus perustaa vammaisneuvosto, jolla on mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toimintaan. Vammaisneuvosto voi olla usean kunnan yhteinen. Kunnat päättävät itse vammaisneuvostojen asettamisesta ja kokoonpanosta. Psoriasisyhdistykselle vammaisneuvosto on hyvä vaikuttamisen paikka omaa kuntaa koskevissa asioissa.

Kunnan asioihin voi vaikuttaa myös kuntalaisaloitteella (vrt. kansalaisaloite). Sekä yksittäisellä asukkaalla että kunnassa toimivalla yhteisöllä on kuntalakiin perustuva oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Kunnan palvelusta voi tehdä aloitteen myös sellainen palvelun käyttäjä, joka ei itse asu kyseisessä kunnassa. Kunnan on käsiteltävä aloite, jos sen on määräaikaan mennessä allekirjoittanut vähintään kaksi prosenttia kyseisen kunnan asukkaista.

Lisätietoa kuntavaikuttamisesta saa esimerkiksi sähköisiä vaikuttamiskanavia yhteen kokoavalta demokratia.fi-sivustolta.

Eri yhteistyötahoja

Psoriasisyhdistyksen kannattaa tehdä yhteistyötä muiden yhdistysten kanssa, esimerkiksi järjestää yhteisiä tapahtumia tai liikuntaryhmiä. Monella paikkakunnalla toimii esimerkiksi reuma-, diabetes-, sydän- sekä allergia- ja astmayhdistyksiä. Samat teemat koskettavat usein monia eri sairausryhmiä.

Terveystenhoito on hyvä yhteistyökumppani psoriasisyhdistykselle. Yhdistyksen on hyvä huolehtia siitä, että alueen terveysasemilla on saatavilla ajantasaista tietoa psoriasiksesta ja paikallisyhdistyksen toiminnasta. Kun terveydenhuollon ammattilaiset tuntevat paikallisen psoriasisyhdistyksen, heidän on helpompi ohjata vastaanotolla käyviä mukaan yhdistyksen toimintaan ja jäseniksi.

Psoriasisyhdistyksillä on erilaisia yhteisiä tapahtumia:

Aluepäivät: Jokaisen alueen psoriasisyhdistykset kutsutaan kerran vuodessa aluepäiville, joissa on tarjolla koulutusta, vertaistukea ja virkistystä. Aluepäivillä osallistuja saa ideoita, tietoa ja jaksamista ja hän vie ajankohtaista tietoa omaan yhdistykseensä.

Järjestöpäivät ovat Psoriasisliiton suurin vuosittainen tapahtuma. Yhdistykset koko Suomesta sekä liiton luottamus- ja toimihenkilöt kokoontuvat käsittelemään ajankohtaisia teemoja.

Kesäpäivät: Yhdistys voi halutessaan hakea yhdistysten kesäpäivien järjestämistä. Tällöin yhdistys toimittaa esityksen liittohallituksen käsiteltäväksi viimeistään järjestämisvuoden ensimmäiseen kokoukseen. Liittohallitus päättää mahdollisesta taloudellisesta tuesta järjestävälle yhdistykselle.

Viestintä

Onnistunut viestintä tukee yhdistyksen tavoitteita, motivoi, aktivoi jäseniä ja houkuttelee osallistujia.

Viestinnän työnjaosta ja vastuista on hyvä sopia yhdistyksen hallituksessa. Jokainen voi kuitenkin osallistua yhdistyksen viestintään miettimällä, mitä ja miten puhuu yhdistyksestä ja sen toiminnasta.

Hallituksen sisäinen viestintä

Yhdistyksen hallituksen toiminnan kannalta on tärkeää, että hallituksen jäsenten keskinäinen viestintä on kunnossa. Kokouskutsujen ja muun oleellisen tiedon tulee tavoittaa kaikki hallituksen jäsenet. Käytännön asioista sopimista helpottaa, jos hallituksen jäsenillä on esimerkiksi yhteinen WhatsApp- tai muu vastaava ryhmä.

Viestintä jäsenille ja muille psoriasista sairastaville

On ensiarvoisen tärkeää, että yhdistyksen jäsenet, muut psoriasista sairastavat ja heidän läheisensä saavat ajankohtaista tietoa yhdistyksen toiminnasta. Ihmisten tavoittamisessa kannattaa hyödyntää monenlaisia viestintävälineitä. Kerran tai pari vuodessa ilmestyvällä jäsenkirjeellä on monesti edelleen paikkansa, mutta sen rinnalla on hyvä käyttää myös nopeampia viestintävälineitä ja muistuttaa tulevasta toiminnasta silloin, kun se on ajankohtaista. Sähköiset viestintäkanavat ovat nopeita ja edullisia, ja niiden avulla on mahdollista tavoittaa suuri joukko ihmisiä. Jäseniä kannattaa muistuttaa säännöllisesti ilmoittamaan ajantasaiset sähköpostiosoitteensa yhdistykselle tai liiton jäsenihteerille.

Yhdistyksen kannattaa käyttää viestinnässään mm. seuraavia kanavia:

- Jäsenkirje (sähköinen tai paperinen)
- Sähköposti yksittäisistä tapahtumista
- Tekstiviesti
- Omat verkkosivut
- Psoriasisliiton verkkosivujen tapahtumakalenteri
- Oma Facebook-sivu
- Oman paikkakunnan Facebook-ryhmät
- Muut sosiaalisen median kanavat
- Paikallislehti
- Psoriasisliiton Ihon aika -lehti

Montako kanavaa yhdistyksellänne on käytössä? Keksitkö lisää?

Mediaviestintä

Erilaisten teemapäivien ja kampanjoiden yhteydessä Psoriasisliitto lähettää yhdistyksille tukimateriaalia ja ohjeita, miten yhdistys voi osallistua kampanjaan ja lähestyä mediaa halutessaan. Liitto voi tarjota yhdistyksen käyttöön esimerkiksi täydennettävän tiedotepohjan, jonka voi lähettää paikallislehteen. Muutenkin ajankohtaisista aiheista voi lähettää juttuvinkkejä paikallislehtiin tai –radioon ja tarjota haastateltavaksi psoriasista sairastavaa.

Paikallislehdissä on usein yhdistyspalsta, jossa psoriasisyhdistys voi ilmoittaa toiminnastaan edullisesti. Suurempien tapahtumien kohdalla on hyvä harkita maksettua mainontaa. Yhdistykset voivat käyttää jäsenjärjestöavustusta toiminnan markkinointiin.

Teemapäivät

Psoriasisyhdistykset ja Psoriasisliitto viettävät vuosittain Psoriviikkoa huhtikuun alussa viikolla 14 sekä Maailman psoriasispäivää 29.10. Teemapäivät ovat hyvä ajankohta saada lisää näkyvyyttä oman yhdistyksen toiminnalle. Psoriviikon aikana yhdistykset järjestävät paikallista toimintaa, jota Psoriasisliitto viestinnällään tukee.

Maailman psoriasispäivää (World Psoriasis Day, WPD) vietetään joka vuosi 29.10. Päivän kansainvälisen teeman määrittelee kansainvälinen psoriasisjärjestö IFPA. Psoriasisliitto toteuttaa Maailman psoriasispäivän valtakunnallisen kampanjan Suomessa, ja se on liiton viestinnän tärkein teemapäivä. Yhdistysten on hyvä osallistua Maailman psoriasispäivän viettoon mahdollisuuksien mukaan järjestämällä toimintaa tai ottamalla yhteyttä mediaan.

Psoriasisliitto tukee viestinnässä

Yhdistys voi ilmoittaa toiminnastaan ilmaiseksi Psoriasisliiton kanavissa: verkkosivujen psori.fi tapahtumakalenterissa sekä Ihon aika -lehden Allakka-palstalla. Jokaisella yhdistyksellä on myös oma alasivu Psoriasisliiton verkkosivuilla.

Ihon aika -lehti on Psoriasisliiton jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehdessä on ajankohtaista tietoa psoriasisesta ja sen hoidosta sekä sairastavien kokemuksia. Allakka-palstalle

tulevat tiedot lähetetään Ihon ajan päätoimittajalle erillisen aikataulun mukaan. Lehteä luetaan ahkerasti, ja sitä on jaossa myös terveydenhuollossa ja erilaisissa tapahtumissa. Siksi kannattaa huolehtia, että yhdistyksen tapahtumat näkyvät lehdessä.

Psoriasisliitto lähettää kaikille jäsenilleen sähköisen uutiskirjeen useita kertoja vuodessa. Kirjeessä kerrotaan ajankohtaisista tapahtumista, kursseista ja muusta toiminnasta. Liitto viestii aktiivisesti sosiaalisessa mediassa ja tuottaa esitteitä ja muuta materiaalia, joita yhdistykset voivat tilata järjestösuunnittelijalta käyttöönsä.

Graafinen ohje viestinnässä

Viestintä koostuu tekstin lisäksi myös visuaalisista elementeistä. Psoriasisyhdistysten käyttöön on tehty oma logo ja graafinen ohjeistus, joka mukailee Psoriasisliiton ilmettä. Pyydä logoa tarvittaessa järjestösuunnittelijalta.

Yhdistyksen on mahdollista tilata esimerkiksi yleisötapahtumia ja messuja varten oma jalustalla varustettu rullajuliste (roll-up). Rullajuliste mukailee liiton graafista ilmettä ja siihen lisätään yhdistyksen nimi. Kysy lisätietoja järjestösuunnittelijalta.

Liite: Psoriasisyhdistysten graafinen ohjeisto

Psoriasisliitto yhdistyksesi tukena

Psoriasisliitto on vuonna 1975 perustettu valtakunnallinen potilas-, kansanterveys- ja asiantuntijajärjestö. Liitossa työskentelee neljä järjestösuunnittelijaa, neljä kuntoutussuunnittelijaa sekä liittotoimiston henkilökunta. Liiton koko henkilökunta on esitely Psoriasisliiton verkkosivulla. Psoriasisliiton liittotoimisto sekä kuntoutuspalveluita tarjoava Psoriasikeskus sijaitsevat Helsingissä. Liiton aluetoimistot palvelevat Kuopiossa, Oulussa, Tampereella ja Helsingissä. Henkilökunta auttaa kaikissa yhdistyksesi toimintaan liittyvissä asioissa, joten ota rohkeasti yhteyttä.

Psoriasisliitto tekee psoriasista tunnetuksi, edistää psoriasista sairastavien hyvää elämänlaatua ja oikeuksien toteutumista. Se myös kehittää palveluja ja toimii psoriasisyhdistysten keskusjärjestönä.

Psoriasisliiton hallinto

Liiton asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 5-10 varsinaista jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varahenkilönsä. Hallituksen jäsenet valitaan hallitukseen kolmeksi vuodeksi ja vuosittain noin 1/3 heistä on erovuorossa. Liiton hallituksen jäsenet edustavat paikallisia psoriasisyhdistyksiä.

Liiton vuosikokous pidetään vuosittain syys-lokakuun aikana. Liiton kokoukseen voidaan hallituksen päätöksellä osallistua myös postitse taikka tietoliikenneyhteyden avulla. Mikäli liiton jäsenyhdistys haluaa saada jonkin asian liiton kokoukseen käsiteltäväksi, on yhdistyksen ilmoitettava siitä kirjallisesti hallitukselle vähintään kuukautta ennen kokousta. Hallitus voi asettaa avukseen toimikuntia tai työryhmiä. (Katso liite: Psoriasisliiton säännöt).

Jäsenjärjestöavustuksella lisää toimintamahdollisuuksia

Jäsenjärjestöavustus on Veikkauksen liitolle myöntämä avustus, joka ohjataan kokonaan yhdistysten toimintaan. Jäsenjärjestöavustuksella voitte järjestää monipuolista toimintaa jäsenille ja kaikille psoriaatikoille, kuten psoriasislunnon, perhetapahtuman tai vaikkapa liikuntaryhmän. Yhdistyksen hallituksen jäsenten ja muiden aktiivitoimijoiden osaamista ja jaksamista voidaan tukea järjestämällä yhdessä järjestösuunnittelijan kanssa yhdistystoiminnan koulutus- ja kehittämistilaisuus haluamastanne aiheesta. Liiton hallitus on määrittänyt toiminnot, joihin yhdistys voi hakea avustusta.

Oman alueesi järjestösuunnittelija auttaa mielellään jäsenjärjestöavustuksen haku- ja selvitysprosessissa. Häneltä voit tarvittaessa pyytää tarvittavat lomakkeet.

Liittotoimisto

Liittotoimistossa hoidetaan mm. talousasiat, toimintarekisterin ylläpito sekä valtakunnallinen viestintä. Psoriasisliiton liittotoimistossa valmistellaan myös esitykset hallituksen kokouksiin.

Psoriasisliitto

Fredrikinkatu 27 A 3, 00120 Helsinki

Puh. 040 9052 543 Sähköposti: liittotoimisto@psori.fi

www.psoriasisliitto.fi

Aluetoimistot

Aluetoimistoissa eri puolilla Suomea työskentelevät järjestösuunnittelijat tukevat yhdistyksiä mm. koulutustilaisuuksien, tapahtumien ja asiantuntijaluentojen järjestämisessä sekä Psoriasisliiton verkkosivujen päivityksessä. Järjestösuunnittelijat tiedottavat, ohjaavat ja neuvovat yhdistystoimintaan liittyvissä asioissa. Järjestösuunnittelijan palvelut ovat yhdistyksille maksuttomia.

Itä-Suomen aluetoimisto (Etelä-Kymen psoriasisyhdistys, Joensuun seudun psoriasisyhdistys, Keski-Suomen psoriasisyhdistys, Kuopion seudun psoriasisyhdistys, Lappeenrannan seudun psoriasisyhdistys, Mikkelin seudun psoriasisyhdistys, Pohjois-Kymen psoriasisyhdistys, Savonlinnan seudun psoriasisyhdistys)

Itä-Suomen aluetoimisto Kuopio
Järjestösuunnittelija Teuvo Leppänen
Puh. 040 7281 144
teuvo.leppanen@psori.fi

Keski-Suomen aluetoimisto (Etelä-Pohjanmaan psoriasisyhdistys, Hyvinkään seudun psoriasisyhdistys, Hämeenlinnan seudun psoriasisyhdistys, Lahden seudun psoriasisyhdistys, Lounais-Hämeen psoriasisyhdistys, Mäntän seudun psoriasisyhdistys, Pirkka-Hämeen

psoriasisyhdistys, Pohjois-Pirkanmaan psoriasisyhdistys, Suupohjan psoriasisyhdistys, Tuusulan seudun psoriasisyhdistys)

Keski-Suomen aluetoimisto Tampere
Vastaava järjestösuunnittelija Kirsti Karttunen
Puh. 040 7334 243
kirsti.karttunen@psori.fi

Lounais-Suomen aluetoimisto (Helsingin seudun psoriasisyhdistys, Itä-Uudenmaan psoriasisyhdistys, Länsi-Uudenmaan psoriasisyhdistys, Pietarsaaren seudun psoriasisyhdistys, Rauman seudun psoriasisyhdistys, Salon seudun psoriasisyhdistys, Satakunnan psoriasisyhdistys, Turun seudun psoriasisyhdistys, Vaasan seudun psoriasisyhdistys, Vakka-Suomen psoriasisyhdistys, Ålandsregionens psoriasisförening)

Lounais-Suomen aluetoimisto Helsinki
Järjestösuunnittelija Hanna Karhunen
Puh. 040 4559 072
Hanna.karhunen@psori.fi

Pohjois-Suomen aluetoimisto (Jokilaaksojen psoriasisyhdistys, Kainuun psoriasisyhdistys, Keski-Lapin psoriasisyhdistys, Keski-Pohjanmaan psoriasisyhdistys, Koillismaan psoriasisyhdistys, Lapin psoriasisyhdistys, Länsi-Pohjan psoriasisyhdistys, Pohjois-Pohjanmaan psoriasisyhdistys)

Pohjois-Suomen aluetoimisto Oulu (Kuopio 31.12.2020 saakka)
Järjestösuunnittelija Teuvo Leppänen
Puh. 040 728 1144
teuvo.leppanen@psori.fi

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalveluilla tuetaan psoriasisista sairastavan henkilön toimintakykyä ja elämänlaatua kokonaisvaltaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö tukee kuntoutuspalveluita Veikkauksen tuotoilla.

Tule kurssille!

Psoriasisliiton omistama Psoriasikeskus tuottaa kuntoutusta iho- ja nivelpsoriasista sairastaville. Yli 60-vuotiaat eläkeläiset voivat hakea seniorikurssille ja lapsille ja nuorille järjestetään vuosittain lasten perhekurssseja. Yli 18-vuotiaille iho- tai nivelpsoriasista sairastaville on tarjolla aurinkopainotteisia sopeutumisvalmennuskursseja Kanariansaarilla. Ajankohtaiset tiedot ja hakulomakkeet kaikista kursseista löydät Psoriasisliiton verkkosivuilta.

Psorilinja

Psoriasisliitto tarjoaa maksutonta neuvontaa Psorilinjan neuvontapuhelimessa. Psoriasikseen erikoistunut sairaanhoitaja kuuntelee, neuvoo ja opastaa iho- ja nivelpsoriasikseen liittyvissä asioissa. Psorilinjalle voivat soittaa myös psoriasisista sairastavan läheiset ja ammattilaiset. Kysymyksiä voi lähettää myös sähköpostilla. Lisätietoa ja aukioloajat löydät liiton verkkosivuilta. Psorilinjalla on myös oma suljettu Facebook -ryhmä.

Lisätietoa: psori.fi

Yhdistys voi tiedustella Psorilinjan sairaanhoitajaa pitämään esim. hoidonohjausluennon tilaisuuteensa. Psorilinja laskuttaa luennosta yhdistyksen jäsenmäärän mukaan:

- yli 500 jäsentä yksi tunti 90 euroa, useampi tunti 150 euroa
- alle 500 jäsentä yksi tunti 60 euroa, useampi tunti 120 euroa. Lisäksi laskutetaan matkakulut yleisen kulkuneuvon mukaan sekä mahdollinen päiväraha.

Tuetut lomat

Psoriasisliitto toteuttaa Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n kanssa yhdessä tuettuja lomia psoriasista sairastaville ja heidän perheilleen lomakeskuksissa eri puolella Suomea. Tuetulla lomalla osallistujat pääsevät edulliseen hintaan irti arjesta, virkistyvät ja voivat saada vertaistukea. Lisätietoa on Ihonaika-lehdessä ja liiton verkkosivuilla. Muistakaa kertoa jäsenille tuetuista lomista!

Käsikirjassa mainitut liitteet saatavilla järjestösuunnittelijoilta. Ota yhteyttä.

Liitteet:

Psoriasisliiton ja paikallisyhdistyksen ansiomerkkisäännöt

Psoriasisliiton toimintalinjaus vuosille 2020-2022

Psoriasisliiton säännöt

Psoriasisyhdistyksen mallisäännöt/ 1 vuosikokous tai 2 vuosikokousta

Psoriasisyhdistysten uudet mallisäännöt 02.02.2015 PRH

Toimintasuunnitelmamalli

Talousarviomalli

Toimintakertomusmalli

Yhdistyksen vuosikello

Psoriasisyhdistysten graafinen ohjeisto

Yhdistysten tukimateriaalit 2020

Perehdytysohje